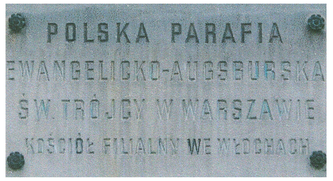
DAWNE MIASTO
OGRÓD WŁOCHY
GALERIA ULICZNA

Kościół ewangelicko-augsburski we Włochach

Nad „jeziorkie”, jak mówili dawni mieszkańcy Włoch, dziś noszącym nazwę Stawy Cietrzewia, wybudowano kościółek ewangelicko-augsburski.

Tablica na kościele ewangelicko-augsburskim we Włochach. Źródło: Kościół Ewangelicko-Augsburski Objawienia Pańskiego we Włochach

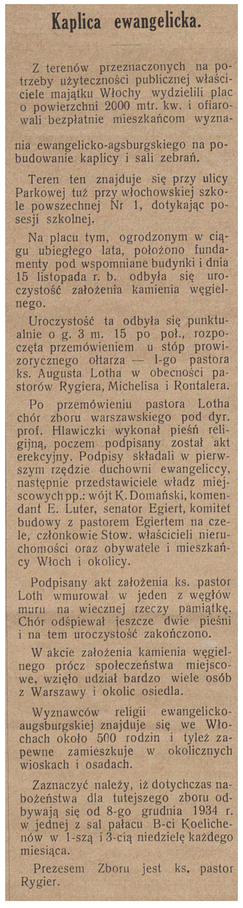

Parafianie przed kościołem ewangelickim we Włochach, 6 stycznia 1939 roku. Źródło: Kościół Ewangelicko-Augsburski Objawienia Pańskiego we Włochach

W okresie międzywojennym we Włochach mieszkała dość liczna społeczność ewangelików. Należeli do niej: członkowie rodziny Koelichenów, Józef Scholtz, inicjator budowy kościoła, mjr K. Hellwig i M. Buerger, członkowie Komitetu Budowy Kościoła, rodzina Glaeserów, Franciszek Hawliczek, właściciel fabryki „Polo”, i wielu innych. Zwrócili się oni do ks. Mieczysława Rugera – dyrektora Diakonatu Warszawskiego – o opiekę duchową i zorganizowanie na terenie Włoch nabożeństw. Rodzina Koelichenów, właścicieli włochowskiego majątku i cegielni, udostępniła salę w swoim pałacyku. Tam od grudnia 1933 roku odbywały się co 2 tygodnie nabożeństwa i zajęcia szkółki niedzielnej. Tam również miało siedzibę Koło Młodzieży Ewangelickiej.
W pałacyku organizowano co roku gwiazdkę dla dzieci włochowskich obu wyznań chrześcijańskich.

Społeczność ewangelicka przez cały ten czas dążyła do wybudowania własnej świątyni, co stało się możliwe w 1936 roku. Wtedy to rodzina Koelichenów przekazała na rzecz zboru plac o powierzchni 2000 mkw. z przeznaczeniem pod budowę kościoła. Zawiązał się komitet budowy pod kierunkiem senatora Ludwika J. Everta i adwokata Edwarda Koelichena oraz ruszyła zbiórka datków.

Plany budowy wykonali bezinteresownie architekci bracia Goetzenowie, a prace budowlane prowadzili Józef Scholtz i jego synowie. W styczniu 1939 roku odbyła się uroczystość poświęcenia kościoła. Wzięli w niej udział wierni kościoła ewangelickiego z Włoch i okolic, przedstawiciele miejscowych władz i goście z Warszawy.

Kaplica ewangelicka.

Z terenów przeznaczonych na potrzeby użyteczności publicznej właściciele majątku Włochy wydzielili plac o powierzchni 2000 mtr. kw. i ofiarowali bezpłatnie mieszkańcom wyznania ewangelicko-agsburgskiego na pobudowanie kaplicy i sali zebrań.

Teren ten znajduje się przy ulicy Parkowej tuż przy włochowskiej szkole powszechnej Nr 1, dotykając posesji szkolnej.

Na placu tym, ogrodzonym w ciągu ubiegłego lata, położono fundamenty pod wspomniane budynki i dnia 15 listopada r. b. odbyła się uroczystość założenia kamienia węgielnego.

Uroczystość ta odbyła się punktualnie o g. 3 m. 15 po poł., rozpoczęta przemówieniem u stóp prowizorycznego ołtarza — I-go pastora ks. Augusta Lotha w obecności pastorów Rygiera, Michelisa i Rontalera.

Po przemówieniu pastora Lotha chór zboru warszawskiego pod dyr. prof. Hlawiczki wykonał pieśń religijną, poczem podpisany został akt erekcyjny. Podpisy składali w pierwszym rzędzie duchowni ewangeliccy, następnie przedstawiciele władz miejscowych pp.: wójt K. Domański, komendant E. Luter, senator Egiert, komitet budowy z pastorem Egiertem na czele, członkowie Stow. właścicieli nieruchomości oraz obywatele i mieszkańcy Włoch i okolicy.

Podpisany akt założenia ks. pastor Loth wmurował w jeden z węgłów muru na wiecznej rzeczy pamiątkę. Chór odśpiewał jeszcze dwie pieśni i na tem uroczystość zakończono.
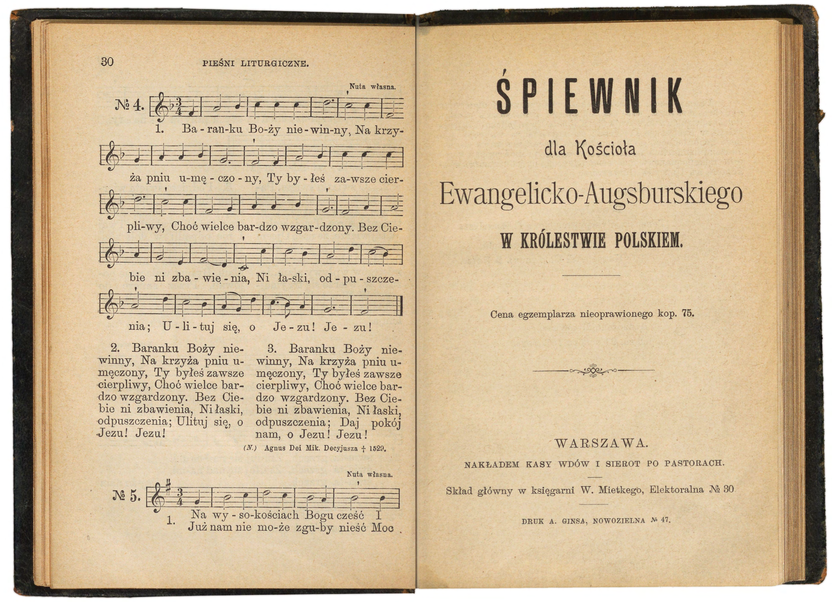
W akcie założenia kamienia węgielnego prócz społeczeństwa miejscowe, wzięło udział bardzo wiele osób z Warszawy i okolic osiedla.

Wyznawców religii ewangelicko-augsburgskiej znajduje się we Włochach około 500 rodzin i tyleż zapewne zamieszkuje w okolicznych wioskach i osadach.

Zaznaczyć należy, iż dotychczas nabożeństwa dla tutejszego zboru odbywają się od 8-go grudnia 1934 r. w jednej z sal pałacu B-ci Koelichenów w 1-szą i 3-cią niedzielę każdego miesiąca.

Prezesem Zboru jest ks. pastor Rygier.

Kaplica ewangelicka, „Przegląd Podmiejski” 1936 nr 12. Źródło: www.mamow.pl

30 PIEŚNI LITURGICZNE.

Nuta własna.

№ 4.

1. Ba - ran-ku Bo-ży nie-win-ny, Na krzy-
   ża pniu u-mę - czo - ny, Ty by - łeś za-wsze cier-
   pli-wy, Choć wielce bar-dzo wzgar-dzony. Bez Cie-
   bie ni zba - wie - nia, Ni ła-ski, od - pu - szcze-
   nia; U - li - tuj się, o Je - zu! Je - zu!

2. Baranku Boży niewinny, Na krzyża pniu umęczony, Ty byłeś zawsze cierpliwy, Choć wielce bardzo wzgardzony. Bez Ciebie ni zbawienia, Ni łaski, odpuszczenia; Ulituj się, o Jezu! Jezu!

3. Baranku Boży niewinny, Na krzyża pniu umęczony, Ty byłeś zawsze cierpliwy, Choć wielce bardzo wzgardzony. Bez Ciebie ni zbawienia, Ni łaski, odpuszczenia; Daj pokój nam, o Jezu! Jezu!

(*N.*) Agnus Dei Mik. Decyjusza † 1529.

Nuta własna.

№ 5.

1. Na wy - so-kościach Bogu cześć I
   Już nam nie mo-że zgu-by nieść Moc .

ŚPIEWNIK
dla Kościoła
Ewangelicko-Augsburskiego
W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Cena egzemplarza nieoprawionego kop. 75.

WARSZAWA.
NAKŁADEM KASY WDÓW I SIEROT PO PASTORACH.
Skład główny w księgarni W. Mietkego, Elektoralna № 30.
DRUK A. GINSA, NOWOZIELNA № 47.

Śpiewnik dla Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskim, wydany w 1899 roku. Używany był również w okresie międzywojennym. Zestawienie wybranych stron. Źródło: www.polona.pl

Kościół ewangelicki we Włochach, grafika. Źródło: Kościół Ewangelicko-Augsburski Objawienia Pańskiego we Włochach

Kościół ewangelicki we Włochach. Źródło: Kościół Ewangelicko-Augsburski Objawienia Pańskiego we Włochach

ORGANIZATORZY WYSTAWY

STOWARZYSZENIE SĄSIEDZKIE WŁOCHY

mamow Multimedialne Archiwum Miasta Ogrodu Włochy

Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Włochy m.st. Warszawa

70 LAT WŁOCH I OKOLIC W WARSZAWIE

Projekt współfinansuje m.st.Warszawa